

Debatindlæg NB Økonomi

Kommunerne i hovedstadsområdet har råd til mere service og lavere skat

På vegne af Bedre Balance, borgmester Torben Hansen (Randers) og borgmester Jesper Frost Rasmussen (Esbjerg)

NB Økonomi beskriver i artiklen *'Provinskommuner bruger flere penge til overførsler – og mindre til service'* meget fint den skævhed vi i Bedre Balance har peget på. En skævhed der er stigende og udgør en alvorlig udfordring for den måde vi har skruet vores velfærdssystem sammen på.

Udligningssystemet er et afgørende element i den lim, der binder kommunestyret sammen. Som det fremgår af formålet med systemet, skal det sikre at alle landets kommuner har nogenlunde lige muligheder for at levere en service til borgerne, der hænger fornuftigt sammen med den kommunale skatteprocent man lokalt vælger at fastsætte.

Når staten og vi kommuner normalt taler om serviceniveau, så taler vi om serviceudgifter – det vi dagligt leverer af service til borgerne i form af børnepasning, undervisning i vores folkeskoler, ældrepleje mv.

Når vi taler om kommunal udligning benyttes en teknokratisk tilgang til begrebet, hvor fokus er på forholdet mellem kommunernes samlede nettodriftsudgifter og det beregnede udgiftsbehov. Ikke just en tilgang, der gør emnet nemmere at formidle.

Økonomi- og indenrigsministeriets nøgletal *'Serviceniveau'* er lavet på baggrund af netop denne formel. Et nøgletal vores hovedstadskolleger gentagne gange har brugt i medierne, når de har ønsket at male et billede af trange kår blandt hovedstadsområdets kommuner.

Udover begrebsforvirringen, så viser NB Økonomis gennemgang af tallene dog, at der er noget helt galt med de nøgletal som formlen spytter ud.

Hvis tesen for indregning af overførselsudgifter i et beregnet *'serviceniveau'* lyder, at store overførselsudgifter smitter af på serviceudgifterne, så burde provinskommunernes serviceudgifter ligge markant over hovedstadskommunernes.

Men det gør de ikke – det er faktisk lige omvendt. Som tallene i NB Økonomis artikel viser, så havde provinskommunerne i regnskab 2016 i gennemsnit overførselsudgifter pr. indbygger, der lå 28,4% over niveauet i hovedstadskommunerne. Provinskommunerne havde så til den anden side serviceudgifter der var 6,2% lavere pr. indbygger.

Når udgiftsbehovet blandes ind i regnestykket, nærmer det sig det absurde. Det samlede beregnede udgiftsbehov i provinsen er højere end i hovedstadskommunerne. I 2016 var forskellen 835 kr. pr. indbygger – eller 1,4%.

Vi har altså et regnestykke (ministeriets nøgletal), der grundlæggende siger, at provinskommunernes *'serviceniveau'* er en smule højere end i hovedstadsområdet fordi provinsen har meget højere overførselsudgifter, og at de faktisk er endnu højere end man skulle tro ud fra det beregnede udgiftsbehov.

Tak for kaffe – der skal man godt nok øve sig i at finde en grimasse der kan passe!

Vi er rigtig glade for, at NB Økonomi har lagt tallene frem, så vi kan diskutere ud fra fakta og holde os til saglige argumenter.

Der er ingen tvivl om, at der er skævheder i opgørelsen af udgiftsbehov. Det skal der naturligvis kigges på. Man kan også diskutere om NB Økonomis tal for yderkommunerne burde tage højde for forskelle i

geografisk størrelse og befolkningstæthed. Alt andet lige tror vi de fleste vil sige, at det er nemmere at optimere driften og sikre kapacitetsudnyttelse i en stor bykommune end en tyndt befolket landkommune. Tilsvarende bør man ved opgørelsen af antal ansatte i kommunerne se det i sammenhæng med kommunernes udliciteringsgrad.

Alt dette må dog ikke skygge for, at vi – selv i den ideelle verden, hvor det beregnede udgiftsbehov rammer spot on – skal huske, at det nuværende udligningssystem via den særlige hovedstadsudligning indeholder en meget stor forskelsbehandling mellem kommuner med økonomiske udfordringer i hovedstadsområdet og kommuner med tilsvarende udfordringer i resten af landet. En forskelsbehandling, der gør det muligt for hovedstadskommunerne at give borgerne mere service og samtidigt holde skatten nede.

Det mener vi i Bedre Balance ikke er rimeligt. Vi ønsker det bedste for vores hovedstad, men det gør vi sådan set også for resten af landet. Derfor har vi brug for et nyt udligningssystem – et system der giver alle kommuner samme økonomiske muligheder for at levere service.